

TÄYSISTUNTO 09.09.2025
Pöytäkirja

KPT:n täysistunto 09.09.2025

Osallistujat

Jäsenet: pj. Sofia Vikman (saapui klo 9.50), vpj. Jani Kokko/sd (poistui klo 10.50), vpj. Sari Tanus/kd, Hanna Sarkkinen/vas, Tuomas Kettunen/kesk (saapui klo 10.15), Eva Biaudet/rkp, Inka Hopsu/vihr (saapui klo 10.00), Ilmari Nalbantoglu/Fingo, Niko Humalisto/koulutus, kestävät yhteiskunnat -osaamisalue, vara, Annukka von Kaufmann/naisten ja tyttöjen oikeudet -osaamisalue vara, Katri Suomi/koulutus ja kehittyvät yhteiskunnat -osaamisalue, Anne Tarvainen/humanitaarinen apu vara, Elina Korhonen/naisten oikeudet -osaamisalue, Jaana Hirsikangas/naisten oikeudet -osaamisalue vara, Hanna Klinge/demokratia -osaamisalue vara, Unna Lehtipuu/Finnfund

Asiantuntijajäsenet: Juha Savolainen/ulkoministeriö (Teams), Tuomas Tuure/Abilis, Virva Viljanen/Demo, Venla Lehtinen/Nuorten agenda2030, Kim Remitz/Kios, Anna Santala/MMM, Marjaana Kokkonen/YM, Piia Immonen-Seugenot/OKM, Anne af Ursin/VM, Helena Laukko/Suomen YK-liitto, Joonas Haverinen/Fida vara, Annete Gothoni/WorldVision, Kalle Sysikaski/Rauhanliitto, Miia Luhtasaari/OKM, Taina Sinivuori/Suomen Pankki, Eeva Furman/Kestävän kehityksen toimikunta

Muut: Soili Mäkeäläinen-Buhanist/ulkoministeriö, Emmi Oikari/ulkoministeriö, Jussi Ojala/Kirkon ulkomaanapu

Sihteeristö: Marikki Karhu, Katja Kandolin

1. Kokouksen avaus
Varapuheenjohtaja Jani Kokko avasi kokouksen klo 9.45.
2. Pöytäkirjojen tarkastus
Hyväksyttiin täysistuntopöytäkirja 20.5.2025 ja työvaliokunnan pöytäkirja 9.6.2025.
3. Ajankohtaiskeskustelu: Kehitysrahoituksen kansainväliset suunnat ja Suomi

Puheenjohtaja Vikman saapui klo 9.50.

Istunnossa käytiin ajankohtaiskeskustelun kansainvälisen kehitysrahoituksen uudistamisesta ja Suomen kehitysrahoituksen tilasta Sevillassa järjestetyn neljännen globaalin kehitysrahoituskonferenssin (*Financing for Development*) valossa.

Avauspuheenvuoro: Kehitysrahoituksen tilanne Suomessa ja kansainvälisesti, Juha Savolainen, apulaisosastopäällikkö (KEO/UM) (Teams):

Kehitysyhteistyörahoitus on tällä hetkellä globaalisti jyrkässä alamäessä. Volyymeja madalletaan ja siirretään rahoitusta turvallisuuteen sekä taloudelliseen kilpailukykyyn. Kehitysrahoitus on madaltumassa kolmanneksella vuonna 2027. Rahoituksen vähenemisestä syntyneitä kuilua on mahdoton kuroa umpeen. EU:n painoarvo kasvaa globaalisti alalla. Kehitysyhteistyöllä on avustava rooli kestävässä kehityksessä kehitysmaan omaa toimijuutta tukevana investointina. Solidaarisuuspohjainen lahjaraha on myös tärkeä köyhimmille maille ja hauraille alueille. Suomessa syksyn budjettiriihessä tehtiin kehitysyhteistyörahoitukseen -20 milj euron leikkaus. Samalla siirrettiin viime keväänä perustettuun humanitaarisen avun momenttiin +20 milj. Leikkauksia ei myöskään kohdennettu kansalaisjärjestöihin. Tilanne on taloudessa sellainen, että kaikesta, mikä ei ole sidottua, joudutaan leikkaamaan. Sitomatonta rahoitusta on kehitysyhteistyön piirissä monenkeskisessä, maa- ja aluekoh-

taisessa yhteistyössä. Tavoitteena on, että ei irtaannuta kansainvälisistä sopimuksista. Myös monenkeskistä rahoitusta pyritään turvaamaan. Hallinnollista työtä karsitaan ja keskitetään. Köyhimpien maiden osuus tulee olemaan 0,1 prosenttia bktl:stä ensi vuonna. Suomen kehitysyhteistyössä on kaksi tärkeää pilaria: strateginen apu, jolla katalysoidaan muuta apua sekä osuutemme köyhimmille maille (pääsääntöisesti kansalaisjärjestöjen kautta korvamerkittämättömällä yleistuella).

Keskustelussa pyydettiin aikataulun avausta ja sitä, tuleeko painotusmuutoksia erityisesti järjestöjen kannalta. Juha Savolainen vastasi: leikkauksien painotukset tarkentuvat osana talous ja toimitasuunnitteluprosessia. Ulkoministeriön esitys menee eduskunnalle käsittelyyn. Aikataulu tulee olemaan normaalia tiukempi ja päätökset tehtävä vuoden viimeisien kuukausien aikana.

3a) Sevillan kehitysrahoituskonferenssin suuntaviivat

Konferenssin perustana toimi Addis Abeban toimintaohjelma (2015), joka koskee kestävän kehityksen tavoitteiden rahoitusta. Konferenssissa osallistujat ovat hyväksyneet loppuasiakirjan, jonka on määrä luoda perustaa uudistetulle maailmanlaajuiselle rahoituskehitykselle. Tällä hetkellä kestävän kehityksen tavoitteiden arvioitu rahoitusvaje on noin 4 biljoonaa USD/vuosi. (Mikä vastaa noin 1–2 % maailman koko sijoitusvarallisuudesta.)

Kestävän kehityksen rahoituksen agenda kattaa seuraavat teemat: kotimainen ja kansainvälinen, yksityinen ja julkinen rahoitus. Asiakohtina ovat kv. kauppa, velka, tiede, teknologia, innovaatiot, kapasiteetin vahvistaminen sekä ns. systeemiset asiat, kuten kansainvälisen rahoituksen hallinta ja rahoitusarkkitehtuuri, ilmasto, luonnon monimuotoisuus ja haavoittuvuus.

Täysistunnossa globaalin kehitysrahoituskonferenssin lopputulemasta, Suomen painotuksista ja erityisesti julkiseen rahoitukseen liittyvistä paineista (ml. USA:n vetäytyminen) alustavat konferenssissa Suomea edustaneet ulkoministeriön tahot ja mukana olleet kansalaisjärjestöedustajat.

Soili Mäkeläinen-Buhanist, kehitysrahoitussuurlähettiläs (UM): Ensimmäinen kestävän kehityksen kokous järjestettiin vuonna 2002 Monterreyssa, seuraava v.2008 Dohassa, vuonna 2015 Addis Ababassa ja nyt v. 2025 Sevillassa. Sevillan kokouksen kattamat kysymykset (Addis Ababa Action Agenda): kotimainen ja kansainvälinen, yksityinen ja julkinen rahoitus. Todetaan jokaisen maan ensisijainen vastuu omasta rahoituksestaan. Tähän liittyy kv. kauppa, velka, tiede, teknologia, innovaatiot, kapasiteetin vahvistaminen sekä ns. systeemiset asiat, joissa on mainittu monia nousevia asioita kuten kv. rahoituksen hallinta ja rahoitusarkkitehtuuri, ilmasto, luonnon monimuotoisuus, haavoittuvuus.

Kestävän kehityksen rahoituksesta kehitysmaissa: yksityisellä puolella ovat yksityiset rahavirrat ulkomailta: Ulkomaiset suorat investoinnit (FDI) noin 0,6 biljoonaa USD, siirtolaisten rahalähetykset (Remittances) noin 0,5 biljoonaa USD. Lisäksi Kehitysmaiden kotimainen yksityinen rahoitus (koko-naismäärästä ei löydy yksityiselitteistä tilastotietoa).

Julkisen rahoituksen puolella on kansainvälinen julkinen rahoitus (ODA + Other official flows, OOF) noin 0,2 + 0,16 biljoonaa USD. Sekä Kotimainen julkinen rahoitus, kehitysmaiden budjettien yhteiskoko on runsas 2,5 biljoonaa USD.

Sevillan konferenssin tulokset: 30.6. – 3.7.2025 Sevillassa pidetyn neljännen kehitysrahoituskonferenssin (FfD4) tavoitteena oli v. 2015 hyväksytyn toimintaohjelman (AAAA) toteutuksen vauhdittaminen. Tämän hetken arvio kestävän kehityksen tavoitteiden rahoitusvajeesta on noin 4 biljoonaa USD/vuosi. Se on 1–2 % maailman sijoitusvarallisuudesta. Loppuasiakirjan neuvottelut saatiin päätökseen kesäkuun puolivälissä v. 2025 kun Yhdysvallat ilmoitti vetäytyvänsä prosessista ja loppuasiakirja ”Sevillan sitoumus” hyväksyttiin muodollisesti konsensuksella Sevillassa. YK:n yleiskokous hyväksyi Sevillan konferenssia koskevan päätöslauselman 25.8.2025 äänin 158 puolesta – 2 vastaan (Yhdysvallat, Israel) – 1 pidättäytyi (Argentiina). Loppuasiakirjan lisäksi Espanjan aloitteesta hyväksyttiin yli 130 konkreettista aloitetta (Sevilla Platform for Action), joilla halukkaat maat, YK-järjestöt ja muut toimijat sitoutuivat edistämään toimenpiteitä kehitysrahoitusagendan eri teemoista. Lähes konsensuksella hyväksytty loppuasiakirja oli voitto multilateralismille haastavassa maailmanpolitiikassa tilanteessa ja osoitus, että sääntöpohjainen kv. järjestelmä toimii. Paljon konkreettisia edistysaskeleita rahoituksen edistämiseksi, mutta kehittyvien maiden vaatima kansainvälisen rahoitusarkkitehtuurin uudistus ei toteutunut toivomassaan mittakaavassa. Kehitysyhteistyön laskeva trendi puhutti kokouksessa ja yksityissektorin kasvava rooli nousi vahvasti esille. Loppuasiakirjan tavoitteena kolminkertaistaa kehityspankkien rahoitusvolyymi. Verot ja laajemmin kotimaisen tulopohjan vahvistaminen hyvin esillä; tavoite saada kaikkien maiden verojen osuus vähintään 15 prosenttiin BKT:sta. Velkaantumisen todettiin olevan vakava ongelma ja YK:n alle perustettiin ”lainanottajien klubi”, joka antaa vertaistukea velkaneuvotteluihin. EU irtisanoutui loppuasiakirjan kahdesta kappaleesta, jotka koskivat YK:n roolia velkakysymysten hoidossa sekä ilmastorahoituksen kirjausta yhteisistä mutta eriytetyistä vastuista (CBRD).

Suomen kärkitavoitteet olivat vahvasti näkyvillä loppuasiakirjassa: Kotimaisen tulopohjan vahvistaminen (DRM), joka on Suomen kannan mukaan luotettavin ja ennakoitavin lähde. Merkittävin on oman maan yksityinen rahoitus, tehokkaat verojärjestelmät ja julkiset menot.

Yksityisten pääomien mobilisointi (PCM): ODA:n käyttö vivutukseen (myös kehityspankkien uudistuksen myötä). Lisää sekarahoitusta ja riskin jakamista, liiketoimintaympäristön kehittäminen. Digitalisaatio ja paremmat digitaaliset ratkaisut ja yhteydet. Tehokkaampi pääsy rahoitukseen, verojen keruu ja julkiset menot. Suomen tuki Global Digital Compact:lle. Tasa-arvo oli Suomelle kaikessa läpileikkaavana tavoitteena.

- *Ilmari Nalbantoglu, vaikuttamistyön päällikkö (Fingo):* Loppuasiakirja: Compromiso de Sevilla ”Sevilla platform for action” jonka sitoumus: 3500 mrd. euroa kestävään kehitykseen sisältäen noin 40 konkreettista toimea rahoituksen edistämiseksi. Kokouksen aineettomia tuloksia olivat mm. kansalaisjärjestöjen vahva (mutta ristiriitainen) osallisuus paikalla, sektoreiden ja toimijoiden yhteistyö. Median kiinnostus: kansainvälisesti ja Suomessa laimeaa. Päätöksissä ja keskusteluissa painottuivat eri teemat: velka ja velkojen mitätöinti korostui kansalaisjärjestöjen keskusteluissa. Ei juurikaan päätöksiä aiheesta. Päätöksissä korostui domestic resource mobilisation. Kaupasta ei juurikaan puhuttu eikä näy päätöksissä, vaikka kauppa ja kehitys pitäisi käsitellä yhdessä. Esimerkkejä tuloksista: Teollisuusmaat sitoutuvat tuen lisäämiseen DRMään. Lisäksi sukupuolten tasa-arvo budjetointiin mukaan (sukupuolisensitiivinen budjetointi). Uudelleen sitoutuminen 0,7-tavoitteeseen. Velkakysymyksissä ei menty niin pitkälle kuin kehitysmaat olivat toivoneet.

Mitä Sevillan jälkeen ja mitä Suomi ja suomalaiset toimijat osana kansainvälistä yhteisöä voivat tehdä? Fokus Sevillan sitoumusten ja ”platform for action” seurantaan ja toimeenpanon kirittämi-

seen. Voidaanko tehdä aloitteita tavoiterahavirtojen määrällisestä allokaatiosta – paljonko eri toimilla tulisi kerätä rahaa kestäväan kehitykseen? Voiko Suomi toimia jonkin teeman/sitoumuksen ”veturimaana” yhdessä maaryhmän kanssa? Kiinnostavaa seurattavaa/osallistuttavaa: DAC-reformi, Agenda 2030:n loppukiri ja Post-Agenda 2030, Yhteydet muihin isoihin YK-konferensseihin/prosesseihin, kuten YK:n sosiaalisen kehityksen huippukokous WSSD ja Pariisin ilmastopimuksen seurantakokous UNFCCC.

Jussi Ojala, Erityisedustaja, Persianlahden maat ja kehitysrahoitus (Kirkon Ulkomaanapu):

KUA:n fokus: pk-sektorein kasvuyritysten rahoitus LDC-maissa. Pk-yritykset kasvun moottoreina (kasvun esteet: kohtuuhintainen rahoitus, sääntelyn heikkous, korruptio, kapasiteettivaje). Miten varmistetaan kilpailuetu kasvuorientoituneille yrityksille, jotka sitoutuvat läpinäkyvyyteen, kestävyteen tuottavalla sektorilla? FCA Investments 16 milj euroa uusi lainoitus. Osaavan paikallisen työvoiman kysyntä ja tarjonta: ammatillinen koulutus ja digitaidot tärkeää Suomen rahoituksessa. Kestävän kehityksen SME-track to ffd4 on ollut yli kahden vuoden prosessi. Asemoituminen globaalin osaamisen ja ratkaisujen kärkeen, vahvojen kumppanuuksien luonti. KUAlla oli 1,5 h tilaisuus Sevillassa 2.7.2025. Tulokset ja jatko: prosessi jatkuu Ugandassa, jossa järjestetään toinen pyöreän pöydän keskustelu, viedään ”Sevilla kentälle”. Ystävyysryhmät tärkeässä roolissa seurannassa. Kottimaan vientiyritykset vaikuttamiskohteena, pohditaan miten KUA voisi auttaa ja fasilitoida.

Keskustelua: Kysyttiin, etenikö kansainvälisen rahoitusarkkitehtuurin uudistus Sevillassa. Tasa-arvo läpileikkaavana tavoitteena Suomella, Sevillassa hyviä aloitteita tässä. Mikä oli Suomen rooli näissä keskusteluissa, entä kansainvälinen julkinen rahoitus sukupuolten tasa-arvon kehittämiseksi? Soili Mäkeläinen-Buhanist vastasi: kv. rahoitusarkkitehtuurin uudistus: kehityspankit uudistustyötä tekevät, kehitysmaat halusivat enemmän päätösvaltaa, pankeissa päätetään näistä asioista, ei YK:ssa. Miten tuoda kehityspankkeja lähemmäs YK-maailmaa; luotu jo rakenteita / kokouksia yhteiselle keskustelulle. Tasa-arvo: läpileikkaava teema Suomelle. Ei ollut kolmen kärkitavoitteen joukossa, mutta silti tärkeä.

3b) Puolueiden kehitysrahoituspaneeli

Valtionvarainministeriön vuoden 2026 budjettiesitys sisälsi uusia sopeutustoimia julkisen talouden vakauttamiseksi, joiden tavoitteena on parantaa budjettitalouden tasapainoa ja vähentää velkaantumista. Kehitysyhteistyörahoitukseen esitettiin hallituskaudella jo toteutettujen leikkausten lisäksi merkittäviä säästöjä vuosille 2026 ja 2027. VM:n esittämät säästöt peruuttaisivat myös kevään julkisen talouden suunnitelmassa tehdyn päätöksen kasvattaa humanitaarista apua 10 miljoonalla vuodesta 2026 alkaen. Tämä sen lisäksi että humanitaarisen avun määrärahoja on viime vuosina huomattavasti vähennetty (vuoden 2023 125,1 miljoonasta eurosta vuodelle 2025 budjetoituun 55 miljoonaan euroon). Kehitysrahoitusta käsitellään budjettiriihessä, joka ei esityslistan laadintahetkellä ollut vielä päättynyt.

Miten säästöpainee ja Suomen osallistuminen kestävan kehityksen tavoitteiden edistämiseen yhdistetään (vrt. yllä)? Miten tässä tilanteessa voitaisiin turvata Suomen kehitysyhteistyön vaikuttavuus erityisesti sen painopisteissä (esim. naisten ja tyttöjen aseman/oikeuksien parantaminen, koulutus ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen), tuki monenkeskiselle järjestelmälle (YK-järjestöjen

rahoitus, kv. sopimusten velvoitteet) sekä kaupallistaloudellisen yhteistyön rahoitus? Lisäksi maailman humanitaarisen tarpeet ovat historiallisen korkealla. YK:n mukaan yli 309 miljoonaa ihmistä on tällä hetkellä humanitaarisen avun tarpeessa. Heinäkuussa 2025 tarpeesta oli rahoitettu alle viidennes (Lähde: OCHA). Miten Suomen tulisi huomioida tämä heikkenevä tilanne?

Täysistuntoa varten olimme pyytäneet kaikilta puolueilta lyhyet kommentit koskien Suomen kehitysyhteistyörahoituksen tilaa ja tulevaisuutta.

Puolueiden puheenvuorot

- *Sofia Vikman (kok)*

Kansalaisjärjestöiltä tai humanitaarisesta avusta ei budjettineuvotteluissa leikattu, vaan lisättiin humanitaarista apua. Lähtökohtana on, että Suomella on omat vahvuutensa kehitysyhteistyössä ja kehitysyhteistyö toimii kannustimena investoinneille. Kehitysyhteistyö on strategisesti suunniteltua, tuloksellista ja hyödyttää kehitysmaita ja Suomea. Turvallisuustilanteeseen liittyy Ukraina, joka on suurin kehitysyhteistyökohde. Naisten ja tyttöjen oikeuksia edistetään UTP:ssa. Talouden sopeutustoimet ovat olleet vaikeita. Kun talous on kestävämmällä pohjalla, voidaan taas tukea kehitysyhteistyötäkin enemmän. Nyt on huolehdittava kehitysyhteistyön tehokkuudesta ja tuloksellisuudesta. Ehdollisuus liittyy tähän. Suomi keskittyy kumppanimaihin ja rakentaa suhteita perustuen painopistealueisiin. Pitkäjänteinen kehitysyhteistyö on tärkeää, Suomen vahvuusalueihin perustuvaa, ml. naiset, SRHR, koulutus ja ilmasto.

- *Jani Kokko (sd)*

Kansainvälistä toimintaympäristöä kuvaa monet haasteet: sodat, konfliktit, köyhyys, eriarvoisuus, epävakaus, suurvaltakilpailu, ilmastonmuutos ja luontokato. Huomio kiinnittyy nyt vahvasti Euroopan turvallisuuteen ja puolustukseen. Tämän ei kuitenkaan pidä tarkoittaa sitä, että vähennämme vastuuta kansainvälisistä kysymyksistä. Kehitysyhteistyö on keskeinen osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa sekä on myös vaikutuskanava. Leikkaukset kehitysyhteistyöstä tarkoittaa leikkauksia kestävästä kehityksestä, vakauden edistämisestä sekä Suomen vaikutusmahdollisuuksista. Vaikuttavuutta globaalilla kentällä tarvitaan esimerkiksi menestymiseen YK:n turvallisuusneuvostokampanjassa. Kehitysyhteistyössä on pyrittävä pitkäaikaisiin linjauksiin ja ennustettavuuteen. Tämä on tärkeää niin Suomen globaali vaikuttavuuden kuin kehitysapua tekevien järjestöjen toiminnan jatkuvuuden kannalta ja jotta kumppanimaat voivat luottaa Suomen sitoutumiseen kehitysyhteistyöhön. Suomen kehityspolitiikan keskeisinä päämäärinä tulee edelleen olla köyhyyden poistaminen, eriarvoisuuden vähentäminen sekä kestävä kehitys (YK:n Agenda2030) ja ihmisoikeuksien edistäminen. Vastaavasti kehityspolitiikan painopisteinä: naisten ja tyttöjen aseman vahvistaminen, koulutus ja ilmastotoimet. Tunnistetaan se, että julkinen rahoitus ei yksin riitä kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi, vaan yksityistä rahoitusta tarvitaan myös. Yksityisen rahoitus on lahjamuotoista julkista apua täydentävä. (Hyvä huomioida, että hyvin hauraissa maissa toimintaympäristö voi olla yrityksille haastava ja siten lahjamuotoinen kehitysapu soveltuvampi tukimuoto.) On selvää, että kehitysyhteistyösektoreilla toimivien yritysten tulee noudattaa ihmisoikeuksia ja huomioida toimintojensa ympäristövaikutukset. On tärkeä edistää työelämän perusoikeuksia ja ihmisarvoisen työn merkitystä osana kehitysyhteistyötä.

EU on Suomelle keskeinen ulkopoliittinen vaikutuskanava. EU ja sen jäsenmaat ovat suurin kehitysyhteistyörahoittaja globaalisti. Suomen tulee hyödyntää Global Gateway'n tuomat investointimahdollisuudet suomalaisille yrityksille. Taustaksi (Global Gateway - investointistrategian tavoitteena on mobilisoida 300 miljardia euroa infrastruktuurihankkeisiin kumppanimaissa vuoteen 2027 mennessä. Kattaa seuraavat sektorit: energia, digitalisointi, liikenne, terveys, koulutus ja tutkimus. Hankkeilla edistetään vihreää ja digitaalista kaksosiirtymää sekä kumppanimaiden strategista autonomiaa. Global Gateway perustuu Team Europe -toimintamalliin, jossa EU-instituutiot, jäsenmaat, rahoituslaitokset ja yksityinen sektori toimivat yhteistyössä. On valitettavaa, että varsinaisesta kehitysyhteistyöstä esitetään jälleen leikattavaksi (20 MEUR). Mutta toisaalta samaan aikaan saman verran (20 MEUR) esitetään kohdennettavaksi humanitaariseen katastrofiapuun lisää rahoitusta. Tästä 5 MEUR kohdennettaisiin Gazaan. Eli leikkausta varsinaisesta kehitysyhteistyöstä kompensoi rahoituksen lisäys humanitaariseen katastrofiapuun.

- *Sari Tanus (kd)*

Kansalaisjärjestöjen työ on tärkeää, koska ovat tehneet pitkään työtä ja järjestöillä on paikallisosuamista ja luottamusta. Näistä tulisi pitää kiinni ja tukea niin kehitysmaissa kuin kotimaassakin. Tytöt ja naiset sekä tasa-arvo tärkeää ja tässä tyttöjen kouluun pääsy ja oppiminen. Suomessakin on menty eteenpäin, kun tytöt ja naiset ovat olleet mukana yhteiskunnan rakentamisessa. Pienyrittäjien tuki on tärkeää ja esim. Naisten pankki tekee hyvää työtä tässä.

- *Sanna Antikainen (ps)*

PS kommentit toimitettu sähköpostitse täysistuntoon: " Suomen kehitysrahoituksen tila on entistä fokuoituneempi ja uudistuksiin suuntautunut. Suomi on sitoutunut kestävä kehityksen edistämiseen luotettavana kumppanina, joka tukee kehitysmaiden omien varojen mobilisointia, yksityisen pääoman osallistamista ja digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia. Sukupuolten tasa-arvo ja koulutus nähdään edellytyksinä kestävälle kehitykselle. Suomi käyttää osan kehitysyhteistyövaroistaan yksityisten investointien vauhdittamiseen, ja Finnfundin tavoitteena on nostaa yksityisen pääoman osuus sen rahoituksesta vähintään 50 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi Suomi tukee YK:n laaja-alaista UN80-reformia, joka vaikuttaa myös kehitysyhteistyöhön. Kehitysrahoituksen kansainvälisen tason laskiessa on tarpeellista uudistaa rakenteita ja karsia päällekkäistä työtä."

- *Tuomas Kettunen (kesk)*

Maailmanjärjestys on monella tapaa murroksessa. Demokratian, oikeusvaltion ja kansainvälisen oikeuden pelisääntöjä haastetaan ja rikotaan, autoritaariset maat haastavat demokratioita ja monien länsimaiden julkisen talouden heikko tila tuo suuria haasteita kehityspolitiikan rahoitukseen. Kehityspolitiikka on keskeinen osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Kestävä kehityksen edistäminen, köyhyyden poistaminen ja eriarvoisuuden vähentäminen sekä kansainvälisen sääntöpohjaisen järjestelmän vahvistaminen kehityspolitiikan keinoin ovat tärkeä osa ulkopoliittikkaa ja kansainvälistä yhteistyötä. Se on vastuunkantoa maailman yhteisistä ongelmista. Osallistuessaan globaalien ongelmien ratkaisuun, Suomi samalla vahvistaa omaa ulkopoliittista ja taloudellista asemaansa sekä kansainvälisiä vaikutusmahdollisuuksiaan. Suomi on tippunut kehitysyhteistyön rahoituksessa pohjoismaisesta viiteryhmästä. Leikkaukset kehitysrahoitukseen ovat olleet ennätyksellisen suuria, yli miljardin euron luokkaa. Suomi on ollut sitoutunut YK-suosituksen mukaiseen kehitysrahoituk-

sen 0,7 bruttokansantulotasoon, mutta tavoite karkaa yhä kauemmas. Mikäli Suomi haluaa tehdä vaikuttavaa kehityspolitiikkaa, parantaa maailman ruokaturvaa ja edistää kestävästä kehityksen tavoitteita, kehitysrahoituksen alasajon tie on kuljettu loppuun. Seuraavakin hallitus joutuu jatkamaan julkisen talouden sopeuttamista. Kehitysrahoituksen lisäämiseen ei siksi liene ole kovinkaan paljon liikkumatilaa. Julkisen rahoituksen lisäksi kehitysyhteistyö vaatii yksityisiä investointeja sekä vaikuttavaa sijoittamista ja lainoitusta. Suomi voi tarjota osaamistaan etenkin maatalous- ja metsityskysymyksissä, koulutuksessa ja puhtaan teknologian ratkaisuihin. Kun julkisesta kehitysrahoituksesta on niukkuutta, kannattaa kehitysyhteistyössä keskittyä aloihin, joissa Suomella on eniten annettavaa. Keskusta painottaa kehitysyhteistyössä kehitysmaiden ruokaturvan ja puhtaan veden saannin parantamista, demokratian ja oikeusvaltion tukemista, koulutusta ja tasa-arvoa.

- *Inka Hopsu (Vihreät)*

Vihreiden mukaan 0,7-sitoumusta on tärkeää tavoitella. Se vaatii jonkunlaisen aikajänteen. Tärkeää on myös 0,2-osuuden suuntaaminen köyhimmille maille. Myös luontokadon torjunnalle tulisi olla rahoitustavoite. Vastikkeetonta apua tarvitaan ja sen lisäksi investointeja sekä lainoja, jotta vastataan ilmastokriisin torjuntaan. 85 % kehitysrahoituksesta tulee tukea tasa-arvoa. "Tasa-arvo-takapakin" torjunta tärkeää ja siksi myös Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tulisi olla feminististä. 15 % rahoituksesta on suunnattava kansalaisjärjestöille ja kansalaisyhteiskunnan toimintaan (ml. globaalikasvatus). Humanitaarisen avun rahoituksessa on suurta kasvupainetta. Siviilikriisinhallinta tulee pitää mukana puolustuksessa. Yritysvastuusaantelyä tulee edistää EU:ssa. Lisäksi demokratiaa tulisi edistää kehitysyhteistyövaroilla. Se vaatii yhteistyötä eri toimijoiden välillä sekä ihmisoikeuksien tukemista. Tärkeitä tuettavia asioita ovat mm. hyvä hallinto, demokratia, paikallisyrittäjien tuki, jälleenrakennus Ukrainassa ja Gazassa sekä EU-Afriikka-yhteistyön tiivistys.

- *Hanna Sarkkinen (Vas)*

Vasemmistoliitolle 0,7 -tavoite on tärkeä, vaikka polku siihen pitkä. Tärkeää on myös maiden oman resurssipohjan, erityisesti verotuksen, kehittäminen. Samoin tärkeitä teemoja ovat progressiivisuus, läpinäkyvyys, velkakestävyys, ilmasto. Verotus ja velka ovat eriarvoisuuskysymyksiä, joiden ratkaisuun tarvitaan kansainvälistä verotusyhteistyötä. Suomelta tähän tukea kansainvälisellä tasolla eri areenoilla. Suomen kehitysyhteistyöleikkaukset vaikeuttavat tavoitteiden saavuttamista. Ne osuvat ydinalueille, kuten monenkeskiseen työhön ja tasa-arvoon. Humanitaariseen apuun saatu lisäys tulisi painottaa erityisesti tasa-arvon ja SRHR-oikeuksien edistämiseen. Lisäksi yksityissektorin rahoitus olisi tärkeää kohdistaa köyhimpiin maihin.

- *Eva Biaudet (rkp)*

Yritysten toimintaympäristön kehittäminen kehitysmaissa on yritysyhteistyön edellytys, johon myös tarvitaan kehitysyhteistyöstä. Tällä hetkellä ei juurikaan ole Suomessa varoja tähän. Köyhimmille maille tulisi kohdentaa enemmän kuin 0,2 %. Ei myöskään riitä, että tasa-arvo on läpileikkaavaa, pitäisi olla erillisenä tavoitteena, erityisesti talouspuolella. Luottamus kehitysmaissa Suomea kohtaan on tärkeää, koska suomalaisten yritystenkin on helpompaa luoda suhteita ja menestyä näissä maissa.

Keskustelussa nousseita huomioita:

TÄYSISTUNTO 09.09.2025
Pöytäkirja

- mainittiin, että monenkeskisyys on tärkeää ja pienen maan etu kansainvälisillä foorumeilla. Tämän takia Suomen kannattaa rahoittaa YK-järjestöjä. Suomi on edelleen suurimpia rahoittajia UNWomenilla, ja nyt meillä on myös varapääjohtajan paikka.
- Hiilirajatullimekanismi on esimerkiksi herättänyt oikeudenmukaisuushuolta globaalissa etelässä.
- Kun kehitysyhteistyörahat ovat rajalliset, missä määrin Sevilla ohjaa käyttämään kehitysyhteistyörahoja yksityissektorin mukaan tuomiseksi?
- Nyt näyttää olevan trendinä siirtymä köyhimpien maiden rahoituksesta pois ja juuri nyt sitä tarvitaan. Tällä hetkellä menee 0,1% vähiten kehittyneille maille, vaikka tavoite on 0,2 % Bktl:stä. Miten Suomi voisi ohjata lahjarahaa köyhimmille maille?
- Myös YK-rahoitus on tärkeää Suomen vaikuttavuuden takaamiseksi eri sektoreilla. Pienikin perusrahoitus on tärkeää säilyttää.
- Esitettiin huoli yksityissektorintuen saannin ehdoista? Onko vain do no harm -periaate, ei muita? Miten varmistetaan positiiviset kehitysvaikutukset näissä instrumenteissa?
- Todettiin vielä monenkeskisen yhteistyön tärkeys. Hyvä hallinto, demokratia, ym. tehdään YK-kentässä nimenomaan (UNDP erityisesti). Tämän vuoksi perustuki UNDP:lle tulisi säilyttää. Kysyttiin myös mitä kehitysavun ehdollistaminen tarkoittaa käytännössä.
- Tuotiin HLPF-terveiset: Suomi loisti tilaisuudessa. Esillä Suomen sitoutuminen YK:lle ja Agenda2030een. Sitoutuminen Agenda2030 rapautumassa nyt leikkausten myötä.

Emmi Oikarinen/ulkoministeriö vastasi: Yksityissektorin instrumentit; kehitysvaikutukset on ykkösväite yrityksille ja peruste koko rahoitukselle (ei vain do no harm-periaate). Ulkopuoliset arviot ja seuranta tehdään, että kehitysvaikutuksia on. LDC-maiden osuus: kv sitoutuminen on 0,15–0,20 Suomen ODA:sta. Naiset Sevillan rahoituskonferenssissa: läpileikkaava ei tarkoita sitä, etteikö tehdä mitään. Kaikissa puheenvuoroissa nostettiin naisten asema ja oikeudet esille, ja tavoitettiin uusia yleisöjä.

- Keskusteluissa kysyttiin myös, miksi paikallisen yhteistyön määräraha ollaan ajamassa alas. Miljardööriverotus, voisiko nostaa esiin g20-maille?
- Todettiin, että verojärjestelmien kehittäminen ilman hyvää hallintoa ja demokratiaa, on vaikeaa, ja tähän tarvitaan myös kehitysrahoitusta.
- Lisäksi tiedusteltiin, miten tullien rooli kehittyvien maiden resurssien kerryttäjänä ja tullipoliitiikan muutokset olivat esillä Sevillan rahoituskeskusteluissa?

Puheenjohtaja totesi, että ehdollisuuden osalta tarkoitetaan omien kansalaisten vastaanottamista (Somalia katkolle, kun palautuksissa haasteita). Monenkeskisyys on lähtökohta Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikassa. Todettiin, että YK:n sosiaalisen kehityksen huippukokous Dohassa on tulos, hyvä paikka puhua näistä aiheista (ml. tasa-arvo, SRHR). Monenkeskisen järjestelmä on hyvin tärkeä, mm. FAO:ssa Suomi on hyvin tunnettu. Tietotaidolla voidaan olla myös esillä, vaikka rahoitusta ei nyt juuri olisikaan.

4. KPT:n ajankohtaiset tiedoksi

- *Suomalaiset yritykset kehitysyhteistyössä: keskustelupaperiprosessi käynnistyi ohjausryhmässä 25.8.* Tavoitteena on tiivis, tietopohjainen julkaisu suomalaisten yritysten roolista, kannustimista ja pidäkkeistä osallistua kehitysvaikutusten tuottamiseen (erityyppisillä) kehittyvillä markkinoilla. Julkaisu tuotetaan ensisijaisesti poliittisen päätöksenteon tueksi, mutta sen toivotaan edistävän eri toimijoiden välistä dialogia myös laajemmin (yritykset, yksityissektorin tuki-instrumenttien hallinto, päättäjät, kansalaisyhteiskunnan kumppanit). Valmis

TÄYSISTUNTO 09.09.2025
Pöytäkirja

julkaisu julkaistaan yleisötapauksessa alkuvuodesta ja luovutetaan ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Taviolle.

- *Miten Suomi voi edistää sukupuolten tasa-arvoa Naton ytimessä Naiset, rauha ja turvallisuus –toimintaohjelman kautta?* – keskustelupaperi luovutettiin ulkoministeri Elina Valtoselle 18.6. Vastaava tapaaminen on suunnitteilla puolustusministeri Antti Häkkäsen kanssa 7.11. Paperi lähetettiin myös SuomiAreenan turvallisuuspäivän materiaaliksi.
- *Tasa-arvoasiain neuvottelukunta (TANE) on pyytänyt KPT:tä mukaan eduskuntaan suuntautuvaan tasa-arvo- ja turvallisuuspolitiikkaan liittyvään vaikuttamistyöhön pohjautuen molempien tahojen aiheeseen liittyvään julkaisutyöhön esim. yhteisen keskustelutilaisuuden muodossa.*
- *Suomen Kestävän kehityksen maaraaporttiin (Voluntary National Review) voi perehtyä täältä (ml. KPT:n rooli kestävän kehityksen työssä)*
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/166370/VN_2025_71.pdf?sequence=4&isAllowed=y Pääministeri Orpo esitteli sen YK:n kestävän kehityksen seurantakokous High-Level Political Forumissa New Yorkissa heinäkuussa yhdessä Outokummun toimitusjohtajan ja Nuorten Agenda2030 -ryhmän edustajan kanssa.
- Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuskertomus ”Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle” on valmistunut:
[Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle - Valtiontalouden tarkastusvirasto](#)
- UPI ja WWF Suomi yhteistilaisuus 7.10. ”Environment and peace in the era of climate crisis”

5. KPT:n aikataulu

- TI 14.10. klo 9.45–11.15 KPT:n työvaliokunta (Teams), teemana kehityspolitiikan tulospäivitys ja OpenEval-tekoälytyökalun esittely
- PE 7.11. klo 12.45 KPT:n Nato-keskustelupaperin luovutus ministeri Häkkäselä
- TI 18.11. klo 09.45–11.45 KPT:n täysistunto, Pikkuparlamentti, mahdollisena teemana puhdas siirtymä ja Sambia
- LA 22.11. – LA 29.11. KPT:n kenttämätka Sambiaan
- TI 9.12. klo 9.45–11.15 KPT:n työvaliokunta (Pikkuparlamentti, Tervaleppä/Teams)

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.38.